

Vergaderjaar 2017–2018

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 2587

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 juni 2018

Op 30 april jl. heb ik uw Kamer bericht (Kamerstuk 22 112, nr. 2549) over de inzet van het kabinet in de Raadsonderhandelingen over het Pan-Europees Persoonlijk Pensioenproduct (PEPP). Op basis van de huidige staat van de onderhandelingen wil het voorzitterschap mogelijk proberen tot een akkoord op hoofdlijnen te komen in Coreper van 19 of 20 juni. Indien een gekwalificeerde meerderheid van lidstaten zich achter een raadscompromis kan scharen, dan zal dat de inzet worden van de Raad voor de onderhandelingen met het Europese parlement.

De Kamer heeft het kabinet per motie (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1435) verzocht om zich in de Europese onderhandelingen uit te spreken tegen een raamwerk voor Europese persoonlijke pensioenproducten in de derde pijler (Kamerstuk 33 931, nr. 1). Nederland heeft deze kritische houding in haar BNC-fiche (Kamerstuk 22 112, nr. 2384) verwoord en uitgedragen tijdens de onderhandelingen over PEPP. Het compromis dat in de Raad op tafel ligt bevindt zich binnen de belangrijkste elementen van de Nederlandse inzet, zoals ook die ook is verwoord in het BNC-fiche. Hieronder ga ik daar nader op in.

Verplichtstelling tweede pijler wordt niet geraakt

Het kabinet heeft uitgesproken dat PEPP de inrichting van de tweede pijler van het Nederlandse pensioenstelsel niet mag raken. Een belangrijk kenmerk van de tweede pijler is de verplichte aansluiting bij verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen (bpf'en), die in de EU geïnclassificeerd worden als IORPs (*Institutions for Occupational Retirement Provision*). Deze inbreuk op de vrije mededinging wordt alleen toegestaan door het grotere economische belang dat ermee gepaard gaat. Het exclusieve uitvoeringsrecht van verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen mag niet als concurrentievoordeel worden gebruikt op andere markten.

Daarom mogen verplichtgestelde bpf'en in Nederland geen pensioenproducten in de derde pijler (zoals PEPP) aanbieden.

Volgens het huidige compromisvoorstel is PEPP nadrukkelijk een persoonlijk pensioenproduct, waarbij de werkgever niet is betrokken. Daarmee kwalificeert PEPP nadrukkelijk als derdepijlerpensioenproduct. Een IORP mag volgens de compromistekst alleen PEPP aanbieden als het krachtens de (nationale) wet geautoriseerd is pensioenproducten in de derde pijler aan te bieden. Daarnaast mogen IORPs die PEPP aanbieden zelfstandig geen biometrische risico's afdekken. Onder deze voorwaarden is de Nederlandse verplichtstelling geborgd: verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen in Nederland mogen namelijk geen derde pijlerproducten aanbieden en de producten die zij aanbieden, worden juist gekenmerkt door risicosolidariteit.

De voorkeur van het kabinet blijft uitgaan naar het geheel uitsluiten van IORPs als aanbieders van PEPP. Gegeven het draagvlak bij andere landen, verwacht ik dat hier uiteindelijk niet de benodigde steun voor zal komen in de Raad. Ook dan komt met het huidige compromis de verplichtstelling niet in gevaar, waarmee de belangrijkste Nederlandse inzet wordt binnengehaald.

Fiscale facilitering

Het huidige compromisvoorstel biedt geen verruiming van de bestaande fiscale kaders ter ondersteuning van PEPP. Dit is conform de inzet van het kabinet. De fiscale behandeling van derdepijlerpensioenproducten blijft daarmee een exclusief nationale competentie.

Rol van EIOPA

In het voorstel van de Europese Commissie had de Europese toezichthouder Europese Verzekerings- en Bedrijfspensioenautoriteit (EIOPA) een doorslaggevende stem bij de autorisatie van een PEPP voorafgaand aan het aanbieden. Nederland heeft zich ingezet om het toezicht dichtbij de consument te houden, bij de nationale toezichthouders. Mede daardoor staat in het huidige compromisvoorstel dat de rol van EIOPA op dit onderwerp wordt beperkt, waarmee het verlenen en weren van toegang voor PEPP op de markt een nationale competentie blijft.

Gedelegeerde handelingen

In het oorspronkelijke voorstel zaten verschillende gedelegeerde handelingen, waarmee mandaat wordt gegeven aan de Europese Commissie of de Europese toezichthouders om nadere technische standaarden of regelgeving te ontwikkelen. Nederland heeft zich ingezet om de gedelegeerde handelingen te schrappen en, waar dat niet mogelijk of zinvol was, in te perken. Dat is gelukt: het aantal gedelegeerde handelingen beperkt.

Het kabinet blijft van mening dat PEPP een beperkte meerwaarde heeft voor het pensioenaanbod in Nederland, maar het naderende compromis adresseert wel de belangrijkste bezwaren die Nederland bij het voorstel had.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra